

Izhaja vsak petek opoldne.

Naslov: Trst-Trieste
Casella Centro 37

ali pa: via Geppa 17/III.

Izdaja: konsorcij Malega lista

MALI LIS

TEDNIK ZA NOVICE IN POUK.

Stano: C. C. Post.

Ljubljana (Dr. Puntar)
LJUBLJANA (JUGOSLAVIJA)

Urednik Ivan Presel

Mali koledar.

Petek, 13. marca: Rozina. — Sobota, 14: Matilda. — Nedelja, 15.: 3. postna. — Ponedeljek, 16.: Hilarij in Tacijan. — Torek, 17.: Patricij, Jedert. — Sreda, 18.: sredpostna. — Četrtek, 19.: Sv. Jožef. — Petek, 20.: Feliks.

MALE NOVICE.

Vreme.

V ponedeljek je zavijala silna burja s sneznim metezem. Tudi po Trstu je naletaval sneg. V torek zjutraj so se višine okoli Trsta belile v snegu. Prikazalo se je zopet solnce in opoldne ni bilo več sledu bele odeje. Vendar je mare pokažal, kaj zna.

Vihar na morju.

Neurje, ki je v ponedeljek divjalo v Tržaškem zalivu, je imelo zelo hude posledice. Na kopnem ni povzročilo posebne škode, pač pa je na morju zakrivilo več nesreč. Izhinile so tri jadrnice, ki so predvčerajšnjim naložile pesek ob izlivu Soče pri Zdobu in odjadrale predpoldne proti Trstu. Jadrnico «Restea», ki je odplula popoldne, je vihar zalotil poldrugo miljo od brega. Mornarji so takoj spoznali nevarnost; obrnili so ladjo proti bregu ter napeli vse sile, da bi dospeli na varno. Morje je bilo silno razburkano; majhna ladja je plesala kakor orehova lupina na valovih, ki so neprenehoma valili čez krov in grozili, da pometejo mornarje v morje. Kljub temu so možje pogumno vstrajali na svojih mestih; z velikanskim naporom so spravili jadrnico do Zdobe, kjer se je pričela naglo potapljati. Štirje mornarji, 36 letni kapitan Josip Bonazza, 26 letni Marijan Verzeznassi, 25 letni Ivan Zambon in 15 letni Virgilij Moimas, so se splazili na jambore, ki so strelili iz vode, petemu mornarju, Josipu Pellegrin, se je pa posrečilo skočiti v rešilni čolnic; mož je upal, da bo z njim prišel na kopno ter našel pomoč za tovariše, toda čolnic se je kmalu prevrnil. K sreči je mornar, iz vrsten plavač, kljub silnim valovom srečno prispel na breg. Našel je več ribičev, ki so ga preoblekli in okrepčali. Nato so skušali pohiteti na pomoč ostalim ponesrečencem, ki so se še vedno držali jamborov ponesrečene jadrnice. Toda kmalu so uvideli, da se ne morejo spuščati s svojimi lahкими čolni v morje, ker bi šli v gotovo pogibelj. Šele v prvih jutranjih urah, ko se je morje nekoliko umirilo, so odveslali z dvema čolnoma na pomoč ponesrečencem. Bil je tudi že skrajni čas, kajti nesrečni mornarji so tekom dolge borbe z valovi in mrazom skoro docela omagali; napol zmrzli so se s poslednjimi napori tiščali za jambore; vsi noč so prebili v tem strašnem položaju. Toda eden ni vzdržal nečloveškega napora; Verzeznassi je tekom noči omagal in padel v morje. Njegovega trupla niso še našli. Ostali mornarji so bili prepeljani na varno. Okrepčilne pijače so jih kmalu spravile nekoliko k sebi, le kapitana Bonazzo ne; mraz in nečloveški napor sta ga premagala; kmalu potem je revež izdihnil. Zapušča ženo in dva otroka.

O drugih treh jadrnicah ni še nikake vesti. Bati se je, da jih je doletela ista usoda kakor jadrnico «Restea». Iz Tržiča so večeraj odplule nekatere pomožne ladje, ki so dolgo križarile po Tržaškem zalivu, a brez uspeha. Popoldne je odplul vlačilec «Itala». Ni se znano, če so našli pogrešane jadrnice, ki so imela vsaka

+ Dr. Anton Gregorčič

Dne 11. januarja letos je dr. Anton Gregorčič praznoval pedesetletnico mašništva. Vsa Primorska mu je izrekala tedaj svoje častitke, vse mu je voščilo se mnogo blagoslovljenih let življenja.

Božja previdnost je sklenila drugače. Poklicala je moža k večnemu plačilu.

V soboto dne 7. marca 1925. je dr. Anton Gregorčič umrl. Ob njegovem grobu žaluje vesoljni slovenski narod.

Dr. Gregorčič je zavzemal dolgo vrsto let vodilno mesto v političnih borbah goriških Slovencev. Dolgoletni njihov zaslopnik v deželnem zboru in odboru v deželnem selskem svetu in v parlamentu se je vsekar vztrajno potegoval za pravice in koristi svojega naroda.

S svojim ožjimi somišljeniki je ustanovil v Gorici — in bil njih prvi predsednik — «Ljudsko posojilnico», «Centralno posojilnico» in «Goriško zvezo gospodarskih zadrug in društev» — t. j. sedanjo «Zadružno zvezo». — Pomen in važnost teh denarnih zavodov, ki še dandanes uspešno delujejo za naše gospodarstvo in zadružništvo, je naši javnosti pač dobro znan.

Ustanovil je tekom let tri časopise, ki naj bi obveščali in poučevali rojake o raznih važnih zadevah ter jih budili k napredku. S somišljeniki je ustanovil tudi «Narodno tiskarno», «Narodno knjigarno» in «Goriško matico».

Zadnjim trem zavodom je ostal predsednik do smrti. Nekdanjo čitalnično podružnico je preosnoval v «Bralno in nagorno društvo» s pravico okrajne bolniške blagajne. To društvo, ki je bilo nekdanj zbirališče in zavetišče de-

lavskih, obrtnih in tudi drugih slojev, obstoji se dandanes.

Največje zasluge si je pa pridobil in največje uspehe je dosegel dr. Gregorčič na selskem polju. Do njegovega nastopa niso imeli mestni Slovenci nobene svoje sole in njihovi otroci so se dotodaj redno poitalijancevali. Bistri Gregorčičev duh je hitro spoznal pomen sole v domačem jeziku in po njegovih pobudi in z njegovim prizadevanjem se je otvoril l. 1883. 1. razred zasebne slov. ljudske sole v Gorici. Iz tega skromnega začetka je pod njegovim spretnim in požrtvovalnim vodstvom nastala tekom let ogromna stavba našega solstva v goriškem mestu. Zgradila so se 4 velika selska poslopja, v katerih so imeli svoje zavetišče otroški vrtci, ljudske sole, razne pripravljalne in obrtne sole in zadnja leta pred vojno tudi moško slov. učiteljske z vadnico. Čez 1000 naših otrok je vsako leto obiskovalo te šole. Dr. Gregorčič nam je priboril tudi slov. gimnazijo in spravil že omenjeno učiteljske iz Kopra v Gorico. Njegove nadaljne načrte na selskem polju je prekrizala svetovna vojna.

Dr. Gregorčič je imel svoje nasprotnike tudi v domačem taboru. Vendar tudi ti, ki se v mnogočem niso z njim strinjali, so mu morali priznati, da je bil mož bistrega duha, nesebičen, postojan, ki je s svojim vztrajnim in požrtvovalnim delom dosegel krasne uspehe.

Ta veliki mož je sedaj prestopil prag večnosti. Naj ga usmiljenje božje obilno nagradi za vse, kar je dobrega storil. Med Slovenci ostane njegov spomin blagoslovljen.

po 5 mož posadke. Vsi mornarji so doma iz Skočjana pri Tržiču. Tudi iz drugih jadranskih pristanišč so dospele vesti o nesrečah, ki jih je zakrivil vihar. V Benetkah pogrešajo več ribičskih čolnov.

Volitve v Nemšji.

Zadnjič smo poročali, da je umrl predsednik nemške republike Ebert. Velikanska množica ga je spremila na zadnji poti. Truplo so odpeljali iz Berlina v Heidelberg in ga tam pokopali.

Sedaj se govori le o volitvi novega predsednika. Volitev bo na 29. marca. Če ne bi ta dan noben kandidat zmagal, se volitev ponovi 26. aprila. Socialisti bodo postavili za kandidata Otto Braun-a, katoliški centrom bivšega kancelarja Marx-a, nacionalisti pa Jarrés-a. Kdo bo zmagal, se ne da naprej reči, vse tri stranke so močne.

«Menjalne zadruge».

To je naslov drobne knjižice, ki je pred kratkim izšla v Trstu. Pisal jo je že znani socialni pisatelj Drago Godina. Godina skuša v ti knjižici dokazati, da bi se denarno gospodarstvo izpodrinilo s snovanjem menjalnih zadrug, katere bi le izmenjavale blago med svojimi člani. Z odpravo denarja, ki danes vlada svet, bi bil storjen odločilen korak k izboljšanju socialnega življenja.

Knjižica stane 1.50 L in se dobi po knjigarnah. Naroči se lahko tudi skupno pod «Drago Godina, Trst, Via Commerciale 8.

Poboj med ženskami.

Na pustni torek se je zgodil žalosten slučaj v Slumcu v Čičariji. Dve ženski sta se na vratih plesišča spoprijeli in stekli, pa tako zares, da je ena ostala mrtva. Razlog prepira je bil greh. Sestra zapeljane dekleta je ubila zapeljivčevu mater, ker ta ni privolila v sinovo ženitev.

Gregorčičev pogreb.

V Gorici je bil veličasten. Ze na mrtvaškem odru so ga kropili tisoči obiskovalcev. Čez 3000 se jih je zapisalo v knjigo. V ponedeljek 9. marca so v velikem sprevodu nesli pokojnika v cerkev sv. Ignacija. V navzočnosti nadškofa so tu izvršili obredne molitve, potem je govoril župnik Budin iz Pevme krasen poslovni govor. Ljudstva je bilo toliko, da niso vsi mogli v cerkev. Iz cerkve je šel sprevod na pokopališče v Štandrež. Ob grobu so govorili dr. Podgornik, posl. Besednjak, poslanec Wilfan ter v imenu Štandrežcev Ivan Rijavec. Vkljub slabemu vremenu je bila udeležba velikanska. Slovenske trgovine ob Gregorčičevi zadnji poti so bile zaprte v znak žalovanja.

Nov molitvenik.

Izšel je v Gorici molitvenik male oblike, primeren za šolsko mladino, naslovljen «Oče naš». Naroča se pri «Katol. Tiskovnemu društvu», Gorica, Via Carducci 2.

Nov poslanik.

Dosedanji poslanik Jugoslavije v Rimu Antonijević pojde v Prago. V Rim pride namesto njega menda znani dr. Laza Markovič. O njem pravijo, da je spreten politik.

MIHEC: Voli svobodno in tajno
kakor jaz ukažem!
JAKEC: Ali te v imenu domovine
z leskovko namažem.

Dva manj.

V Trvižu v Istri se je zgodil dne 4. marca uboj med stranci. Josip Buič-Zovič in Ivan Frankovič-Lale sta bila na 3. marca skupaj na sejmu v Pazinu. Na povratku sta pila celo noč v selu Katun. Proti jutru sta šla v Buiče in Zovič je povabil Laleta na svoj dom na «eno fritajo s pršutom». Ko je Lale sedel k ognju, začela sta se prepirati. Prepir je bil star. Lale je bil kupil od Zoviča gozd za 7000 lir. Zovič je denar spravil in potem sta pila. Pijanemu je Lale zopet denar vzel in potem tajil in tajil. Ker Zovič ni mogel dognati svoje pravde, je na 4. marca zopet začel prepir, prinesel iz sobe puško ter ustrelil Laleta. Ljudje pravijo: Ubio lopov lopova. Zdaj je eden pred božjo, drugi pred človeško sodbo.

Masaryk.

Predsednik češko-slovaške republike dr. Tomáš Masaryk je dne 7. marca, na praznik sv. Tomaža Akvinca, praznoval svoj 75. god. Vršile so se ob ti priliki velike proslave. Časopisi v svojih člankih priznavajo Masaryku velike zasluge za ustanovitev samostojne češke države. Podobno kakor pokojni Ebert, je tudi Masaryk sin preprostih starišev. V mladosti je bil namenjen za delavski stan, toda kazal je velike talente in prišel v šole. Znamenit je bil kot vseučiliški profesor in učenjak, potem pa se je lotil politike, ustanovil svojo posebno stranko in postal poslanec na Dunaju. Med vojno je zbežal iz Avstrije v Ameriko in delal za samostojno češko državo. Ko se je Avstrija zrušila, so ga Čehi postavili za predsednika republike. Na tem odličnem mestu je pokazal veliko treznost in preudarnost. Pod Masarykom Čehi ne poznajo boljševištvá in fašizma.

Volitve v Ljubljani.

Ljubljančani nočejo voliti več liberalnega župana. Vlada si glavo beli, kako bi jih preslepila, pa se ne dajo. Razpisala je volitve za 18. marca, v delavnik, da ne bi delavci mogli iti volit. Za odgovor so se vse stranke zedinile in delavci so rekli, da bodo pustili delo in šli volit. Zdaj se je vlada ustrašila in volitve zopet odložila. Moderna svoboda je taka: če ljudje nočejo voliti «ta prav ga», jim ga kar vlada na vrat pritisne za gerenta.

Velika delavska zveza v Angliji.

Strokovne zveze rudarjev, železničarjev, transportnih delavcev in kovinarjev so sklenile združiti se v enotno organizacijo, ki bo štela 5 milijonov članov. Zvezi se bodo po vsi verjetnosti pridružili tudi še strojevodje in kurjači, ki bodo zborovali v kratkem.

Vojna odškodnina in tirjatve nasproti Avstriji

Velika zmeda je zavládala v naši deželi. Oblastvo je izdalo neko okrožnico. Oškodovanci so zbegani in pravijo, da morajo ponoviti prošnjo za vojno odškodnino, nekateri da morajo celo vrniti odškodnino, ki so jo že prejeli in tudi davno porabili. Da se ta zmeda nekoliko odpravi, smo smatrali za potrebno, da to vprašanje nekoliko razjasnimo. Te vrstice niso namenjene našim študiranim osebam, občinskim tajnikom, duhovnikom, učiteljem in županom, ki so itak stalno v tekočem, marveč nepoučeni množici oškodovancev, ki jim hočemo kar se da priprosto, povedati, za kaj gre.

Do 24. aprila dve prošnji.

Razglasili so, da je treba do 24. aprila vložiti dve prošnji: eno na prefekturo, drugo na finančno oblastvo. Ljudje pa ne vedo, kaj je na tem.

I. KAJ BOMO NAZNANILI PREFEKTURI?

Na tisoče je oseb, ki jim je se avstrijska vlada precej dolžna. To je treba iztirjati. Italija in Avstrija ter Ogrska so sklenile dogovor, da naj Italija predloži Avstriji in Ogrski vse tirjatve, ki jih imajo bivši Avstro-ogrski državljani (to smo mi Primorci, Trentinci ter Dalmatinci) nasproti Avstriji ali Ogrski. Avstrija in Ogrska bosta predloženi seznam pregledali; ako bosta državi spoznali, da so tirjatve upravičene, bosta dolgov plačali. Če pa bi Avstrija in Ogrska ne hoteli priznati dolgov in bi vsled tega nastalo z Italijo nesporazumljenje, bo Svica odločila, kdo ima prav.

Kaj bomo naznanili prefekturi, kaksne tirjatve pridejo v poštev? Le nastejmo jih: zastanki plač, pokojnin, nagrad, draginskih doklad; zastanki plač železniških uradnikov in uslužbencev; dolgovi poštna uprava za denarne in blagovne pošiljkatve; zastanki duhovniških plač; dolgovi Avstrije za obleko, ki so jo vojaki izročili ob obhodu na fronto; zastanki pri vojskih, begunskih, invalidnih, naknadnih podporah (500 kron za osebo) ter vzdrževalnin za vdove, sirote, starše. Z eno besedo: tirjajmo vse, karkoli nam dolguje stara Avstrija. **V te tirjatve pa ne spadajo ne rekvizicije, ne vojaške stanarine.** O teh tirjatvah govorimo posebe.

Kako bomo to naznanili?

Na navadni papirni poli brez kolka v laškem jeziku na naslov kraljeve prefekture v Trst (za Goriško in Tržaško) ali v Pulo (za vso Istro). Ne dajte te prijave v roke ljudem, ki se bodo kakor kobilice pojavili po deželi ter zahtevali za prijavo 10 do 50 lir za to delo. Vzorec, to je dobro tiskovino, ki jo je treba samo malo izpopolniti, prodaja n. pr. Katoliška knjigarna v Gorici; občinski tajnik, dušni pastir ali učitelj ti bo rad ustregel. Na vsak način izvršimo čimprej prijavo

na prefekturo v Trst (Goričani in Tržačani) ali v Pulo (Istrani).

II. KAJ BOMO NAZNANILI FINANCI?

Financi, ali kakor pravijo gospodje, finančni intendanci, bomo prijavi tudi do 24. aprila vse tirjatve nasproti Avstriji in Ogrski, tiste tirjatve, ki se tičejo vojaških rekvizicij. Kaj je to? Rekvirirali so živino (vole, krave, konje itd.), krmo (seno, deteljo itd.), živila (mast, moko, krompir in drugo), vozove, zvonove, orodje. Rekviriralo je vojaško oblastvo (samo ali pa potom civilnih oblastev); pri vsaki rekviziciji je oblastvo izdalo rekvizicijsko potrdilo. Včasih so prisilili ljudi, da so ceste in vodovode delali, vozili na račun vojaštva in sploh opravljali razna dela. Tudi to spada med rekvizicije in oblastvo je izdalo rekvizicijsko potrdilo.

Naznani in priloži!

Prošnjo ali naznanilo o rekvizicijah vložiti na finančno na papirju, kakor smo že gori navedeli. Naznanilo priloži rekvizicijsko potrdilo.

«Jaz sem potrdilo izgubil.»

Ako si pa rekvizicijsko potrdilo izgubil, potem pelji štiri priče, ki vedo, kaj so ti rekvirirali, oziroma koliko ti je Avstrija dolžna k županu ali pa k sodniku, tam bodo priče prisegle ter dale izjavo na zapisnik, ki se priloži naznanilu.

Kdo bo plačal za rekvizicije?

Italija bo predložila seznam vseh došlih naznanil Avstriji. Ta bo potem seznam pregledala in — v kolikor to še ni storila izplačala. Čas plačila pa je mogoče se daleč daleč. Medtem pa je rimska vlada zagotovila, da bo dala na take rekvizicije predujma 70 od sto na celotni znesek. Poslanec Besednjak je izposloval, da bodo dajali te vrste izplačila ne v obligacijah, ampak v denarju.

«Pa jaz sem že prijavi!»

Mogoče da mi porečeš: «Meni so rekvirirali dva vola in ko sem predlanskim naznanil vojno odškodnino, so mi odškodnino plačali. Ako mi je vlada že vola plačala, ali naj vola spet prijavi?» — Odgovor: Seveda moraš prijavi. Ako tega ne storiš in bi oblastvo prišlo naknadno na sled, bo tirjala vlada vračilo odškodnine, ker bo rekla: «Ne jaz, ampak Avstrija je tvoj dolžnik za volove».

III.

NESPORAZUMLJENJA IN PREPIRI.

Kakor hitro je vlada izdala ukaz, naj oškodovanci naznanijo vse rekvizicijske tirjatve, so že nastali prepri zaradi besede «rekvizicija». Sodbe so različne: eno je izrekel «Piccolo» drugo advokat Bocini, tretjo financa v Trstu, četrto naša Kmetško-delavska zveza.

Kaj pravi «Piccolo»?

Tržaški list pravi, da spada med pravo vojno odškodnino samo tista škoda, katero je povzročilo obstreljevanje iz ka-

nona, puške, bombe iz zrakoplovov. Vsa druga škoda — tako pravi «Piccolo» — je pripisati rekvizicijam. To se pravi: vojne škode so samo v tistih krajih, kjer so se bitke vršile, vojna škoda je le malo; vse drugo spada med rekvizicije: ko so vojaki kradli, ropali na svojo pest, ko so podirali hiše, kurili z okni, vratmi, podovi, tramovi in pohištvo, vse to so po «Piccolovi» sodbi rekvizicije. Če so si vojaki zaželeli lepega sotorišča ter so posekali vse trte v vinogradu, da so se ondaj nastanili, so — po «Piccolovi» sodbi — vršili rekvizicijo itd. Tako sodi tudi «Edinost» 8. marca na 3. strani v 2. koloni, od 21. do 24. vrste. — «Piccolo» bi rad v svoji patriotski gorečnosti takole dejal: Italija plača samo pravo vojno škodo (od kanonov, pušk in bomb), zato skrbimo, da bo vojne škode malo; Avstrija mora plačati rekvizicije, zato skrbimo, da bo rekvizicij dosti.

Kaj pravi financa v Trstu?

Financa v Trstu je bolj na srednji poti. Vendar pa vemo, da je precej ostro tolmačila državne odredbe ter da je dejanski poslala pozive, naj vrnejo oškodovanci že prejeto odškodnino in naj novo vložijo prošnjo. Poslanec Besednjak je nad tem posredoval v Rimu ter dosegel preklic teh pozivov. Oškodovanci ne bodo ničesar vračali državi.

Kaj pravijo naše Kmetško-delavske zveze?

Kmetške zveze pravijo: Najprej naj vlada natanko pojasni, kaj spada med rekvizicije in kaj ne, da se bodo znali oškodovanci pravilno vesti pri prijavi. Drugič: Tudi kadar bo natanko določeno kaj je rekvizicija in kaj ni, kdo bo znal natančno, kdo je povzročil škodo na primer v občini, ki je bila evakuirana? Vlada naj ne daje oblastvom tajnih okrožnic, ampak naj pove jasno in nedvomno vse, kaj je potrebno.

Za ravnanje.

Mi svetujemo pet reči: 1. Ako si gotov, da imaš ti nasproti Avstriji rekvizicijsko tirjatvo in se nisi te prijavi, prijavi jo **takoj** na način, kakor smo zgoraj opisali. 2. Ako si imel rekvizicijsko tirjatvo in si zato že dobil plačilo v vojni odškodnini, obnovi prijavo in sklicuj se (kakor je to izvršeno na tiskovinah Katoliške knjigarne) na že naznanjeno prijavo. 3. Ako si v dvomu, ali spada kakšna škoda med rekvizicijsko škodo ali med prave vojne škode, potem počakaj še deset ali dvajset dni. Med tem bo vlada že marsikaj pojasnila in ti imaš čas za prijavo do 24. aprila. 4. Pri vsaki prijavi pa si naredi prepis prijave in vseh priloženih dokumentov. 5. Ako doslej škode sploh še nisi naznanil, dodaj prijavi domovnico, zemljeknjižni izvleček, posestno polo, cenitev škode in drugo.

Cenitev do 1500 lir sme potrditi župan, škodo nad 1500 pa mora potrditi sodnja.

Ako pa si že prijavi rekvizicijsko škodo in priložil dokumente, naznani škodo se enkrat in sklicuj se na že priložene dokumente.

Naša naloga.

Naloga Kmetških-delavskih zvez je, da nadaljujejo borbo v smislu, da bodo oblastva besedo «rekvizicija» pravilno tolmačila in da bo zavládala v tej zadevi jasnost. Poslanec Besednjak je odpotoval v Rim. O njegovih korakih bodo poročali časniki.

Deseti brat
na poti
čez Brkine.

Ali veste, kje je Monforte del Timavo? Jaz tudi nisem vedel. Obredel sem pol Beračije in iskal to vas. Pri Ambrožiču ob Veliki vodi so mi rekli, da je Velika voda ali Reka po gosposko Timavo. Tam se je tudi našel človek, ki je uganil, da je Monforte Ostrožno brdo. Pravili so mi, da je dobra pot tja, ker jo je bivši komisar dve leti popravil. Verjel sem, pa sem se pokesal. Komaj sem se prikobacal na Brdo. Vprašal sem ljudi, kako je kaj. Tožili so čez hude davke in slabe čase. Pa menda ni tako hudo. Videl sem, da imajo v vaši tri gostilne, v katerih popijejo poleg domače kislice še kakih 15 hektov Istrijana. Zvedel sem, da imajo tudi svoj fasjo ali snop, zato sem gledal, da se izgubim čimprej proč.

Čez Prelože sem jo udaril na Pregarje. Pri Deklevi sem našel enega Tatrc. Ta mi je pravil, kako se tatrski fantje pustovali. Kupili so si bili sod vina in ga spravili v neki zasebni hiši. Na dan plesa so hoteli vino točiti, pa so našli prazen sod. Sedaj je strasna jeza po Tatrah. Tatre me je vabil, naj grem z njim, da bi jih kaj udobrovoljil. «Ne utegnem», sem rekel, «ker me čakajo v Javorju. Prisel bom enkrat nalašč k vam na Tatre in takrat vam naredim šolo.» Ko sem solo omenil, so me Pregarci grdo pogledali. Menda so mislili, da jih vlečem za frak zaradi njihove šole. Zato sem plačal račun in jo ubral čez Gaberk proti Javorju. Pred vasjo so me čakali fantje in se mi potožili, da dobra stvar ne gre naprej. Hoteli so ustanoviti tamburaško društvo, pa so jim ga ženske razdrle. «Fantje», sem dejal, «zakaj pa daste ženskam veljavo! Hodite po svoji poti in pustite jih, naj klepetajo.» «Prav govoriš», so mi pritrdili in šli z mano do konca vasi.

PODLISTEK

Dekle z Močevja

Na binkostno nedeljo se je hotel peljati Gudmund v cerkev. Ko je začel konja vpregati, je prišel preko dvorišča oče.

«Pozabil si osnažiti vprego», je rekel sinu.

«Imel sem preveč drugih skrbi», je zagodrnjal Gudmund in se odpeljal.

Po službi božji je spremil Gudmund svojo nevesto v Alvakro in ves dan ostal tam.

Zbrala se je množica mladih ljudi, da bi praznovala Hildurin dekliski večer. Plesali so pozno v noč. Tudi pili so mnogo, a Gudmund se ni dotaknil pijače. Ves večer je izpregovoril komaj par besedic. Divje pa je plesal in se hkrati glasno krohotal, ne da bi kdo vedel čemu.

Gudmund je prišel ob dveh zjutraj domov. Kakor hitro je konja odpeljal v hlev, je šel k močvirju za hišo. Sezul je čevlje, zavihal hlače in brodil po vodi. Bila je svetla poletna noč in oče je stal za zaveso ter opazoval svojega sina. Videl je, kako je globoko sklonjen nad vodo gazil semtertja in iskal kakor prejšnjo noč. Od časa do časa je šel k obrežju, kot da bi obupal, da bo kaj našel. Čez nekaj časa pa je zopet šel v vodo. Nato je šel v hlev in prinesel vedro ter začel zajemati vodo. Uvidel pa je, da je to brez pomena, in je vedro odložil. Poskusil je tudi z rešetom. Celo močvirje je na ta način preiskal, pa ni drugega dvignil kot blato. Šele proti jutru se je vrnil v hišo, ko so začeli ljudje že vstajati. Bil je tako zmučen in zaspan, da se je opotekal in se je vrgel na postelj, ne da bi se slekel.

Ob osmih je prišel oče in ga zbudil. Gudmund je ležal na postelji. Obleko je imel blatno in mokro; a oče ga ni

vprašal, kaj je delal, temveč je samo rekel, da je čas vstati, in je zopet zaprl vrata. Čez nekaj časa je prišel Gudmund v družinsko sobo. Bil je bled, oči so mu nemirno zarele, a še nikdar ni bil tako lep. Neki notranji svet je ozarjal njegovo obličje. Bil je videti, kot da ni več človek iz mesa in krvi, ampak samo še iz volje in duše.

Spodaj v družinski sobi je bilo vse praznično. Mati je bila v črni obleki in preko ram je imela lepo svilen ogrinjajo, četudi se ni peljala s svati. Tudi služinčad je bila v svojih najlepših oblekah. Miza je bila pogrnjena s svežim belim prtom in na njej je stalo mnogo skled.

Ko so sedli, je mati Ingeborg prebrala neki psalm in nekaj drugega iz svetega pisma. Nato se je obrnila h Gudmundu. Zahvalila se mu je, da je bil dober sin, želela mu je srečo v prihodnjem življenju in mu dala svoj blagoslov. Lepo je govorila mati Inge-

borg in Gudmund je bil zelo ganjen. Solze so mu stopile v oči, vendar se mu je posrečilo, da je udušil jok.

Oče bi ga moral spremiliti v nevestino hišo in prisostvovati poroki. Šel je na dvorišče, vpregel konja, nato se je vrnil ter naznanil, da je čas odriniti. Ko je Gudmund sedel na voz, je opazil, da se vse sveti kot zrcalo, kar je vedno tako rad imel. Hkrati je tudi videl, kako lepo je bilo očičeno dvorišče, dovozna pot je bila nanovo posuta; stari kupi lesa in druga navlaka, ki je ves čas njegovega življenja ležala tam, je odstranjena. Na obeh straneh vrat stali dve odsekani brezi kot slavolok, na zastavi je visel velik venec iz cvetic in vsa okna so bila okrašena s svetlozelenimi brezovimi vejicami. Gudmund bi najraje zaplakal. Krepko je stisnil očetu roko, ki je baš hotel pognati konje, kot da bi ga hotel zadržati.

«Želiš kaj?» je vprašal oče.

(Dalje prihodnjik).

GOSPODARSTVO

O davku na stavbe.

Davkoplačevalec mora razločevati naslove raznih davkov. Nekaj drugega je davek na zemljišče in nekaj drugega davek od zemljiškega dohodka, spet nekaj drugega davek na hiše in stavbe. O tem poslednjem govorimo danes.

Kmečke hiše in poslopja so davka prosta.

Zakon o davku na stavbe določa, da so tega davka proste kmečke stavbe, oziroma deli kmečkih stavb s pritliklami, če so lastnina posestnika zemljišča in če služijo stavbe temu zemljišču ter se poleg tega uporabljajo za:

1. stanovanje onih, ki «lastnoročno» obdelujejo zemljišče;
2. za shrambo živine, ki je potrebna za obdelovanje dotičnega zemljišča, oziroma živine, ki se hrani s krmo, katera se pridelava na tem zemljišču;
3. za shrambo in prvo izdelovanje zemljiških pridelkov kakor tudi za shrambo strojev in kmetijskega orodja, ki se uporablja za obdelovanje zemljišča.

Kako razlagajo postavu.

Zakon je dovolj jasen. Kmečka poslopja, ki služijo poljedelcu za njegove obratne namene, so davka prosta. Na podlagi zakona bi morala biti večina naših kmečkih domov prostih davka. Hiša je navadno v lasti kmeta samega ali njegove žene ter služi za stanovanje družini, ki obdeluje svoje zemljišče. Živine tudi navadno nobeden ne redi več, kakor se je more prerediti iz domačega pridelka.

Toda davkarje smatrajo našega kmeta za graščaka. Ker ima poleg kuhinje se par sobic, pravijo, da je to gosposčina, da spada pod davek. Pravijo da postavu o davčni prostosti velja le za one kraje v Italiji, kjer bivajo lju dje in živina v eni sami luknji.

Ta razlaga ne velja.

Zakon je zakon. Čeprav ljudje v Italiji na kmetih bolj zanemarjeno žive, vendar postavu govori dovolj jasno. Kmečka poslopja, ki služijo kmetu za stanovanje družine, za shrambo pridelkov, za hleve in podobno, so davka prosta.

Kdo ni prost.

Davku so podvržene stavbe, ki poleg kmetije služijo v druge namene. N. pr. ako poleg kmetove družine stanuje kaka druga družina; ako je v kmečki hiši trgovina, gostilna ali kaj podobnega. Gostilničar ali voznik, ki nima zemljišča, pa redi živino s kupljenim senom, bi moral plačati davek od hleva. Tudi mljn le davku podvržen, čeprav morda služi le gospodarju, ravnotako n. pr. kovačnica, ki je pri kmetiji.

Kako delajo.

Kmeta kličejo na davkarje in mu prigovarjajo, naj se za stavbinski davek z njimi «pogliha» t. j. naredi «konkordat». Kdor tak konkordat podpiše, se kajpada sam zaveže plačevati dogovorjeno svoto za stavbinski davek. Zato, kmetije, bodite previdni. Ako ste gotovi, da pri vašem «gruntu» ni nič takega, kar bi po zakonu spadalo pod stavbinski davek, tedaj se uprite, ne podpisajte konkordata, in če vam vseeno davek iz tega naslova predpišejo, naredite pravočasno rekurz na okrajno davčno komisijo.

Nove poštno tarife.

Z dnem 16. marca pride v veljavo zopet nova poštna tarifa.

Pisma in dopisnice.

Navadno pismo do 15 gramov teže je bilo dozda 50 stot., zanaprej bo 60. Vsakih nadaljnjih 15 gr. ali ulomek, zopet 60. Pisma v okraju vsakih 15 gramov 30 stot. Pisma vojakom, ne težja od 15

gramov 30 stot. Znižana pristojbina za zupanstva vsakih 15 gr. 30 stot.

Dopisnice 40 stot.; dopisnice v okraju in dopisnice vojakom 20 stot. Razglednice s kratkim pozdravom 20 stot. Razglednice popisane z daljšim besedilom 40 stot. Razglednice v okraju in razglednice vojakom 20 stot.

Drugo.

Trgovski računi 30 stot. Rokopisi za vsakih 50 gr. teže 20 stot. Časopisi dnevnik 1 stot., tedniki 1.30 stot., mesečniki 1.60 stot.

Vzorci brez vrednosti za prvih 100 gramov 40 stot., za vsakih 50 nadaljnjih gr. 20 stot.

Priporočilo (rekomandirano) 60 stot. Zavarovanje pisma za vsakih 200 lir vrednosti 80 stot. Ekspres 70 stot. Brzjavke (običajne) v državi do 8 besed 2 liri, vsaka nadaljna beseda 25 stot. Za nujne brzjavke je trojna cena. Odpravljena je posebna tarifa za brzjavke ob praznikih.

Vipavskim vinogradnikom.

«Gospodarski list» piše:

1) V jeseni je prišlo v naše kraje nekaj dunajskih trgovcev, ki so bili pripravljene kupiti precej tisoč hl mošta. Plačali bi za mošt 1.30 L, a ne več. Ker pa so naši vinogradniki zahtevali višje cene, so dunajski trgovci odšli. Pokupili so potem nekaj vina v Istri, večinoma pa v Južni Italiji, kjer so vzeli v najem velike kleti. V celoti so kupili nekaj deset tisoč hl.

Kakšna je cena 1.30 L za mošt? Danes vidimo, da je bila ta cena za vipavsko vino zelo ugodna. Danes se nahaja vino v kleti, mnogo se ga je izsušilo, mnogo opravka smo imeli z njim itd. Ako bi tedaj dali mošt po 1.— L, ne bi slabo odrezali.

2) Ako pride v vas kupec za vino, katerega hoče kupiti večjo količino, pa pravijo nekateri vinogradniki: jaz ga ne dam, vino potrebujejo, ga iščejo, vino bo drago; nalašč vprašajo precej več, kot je resnična cena v okolici. Kupec sliši višjo ceno in odide.

Vprašajmo raje ceno, za katero smo pripravljene oddati vino, ali pa prav malo več, da imamo še prilike popuščati.

3) Vinogradnik je prodal vino po 1.40 L, a je prosil kupca, naj reče drugim, da ga je plačal po 1.50 L. Zakaj? Samo iz nečimernosti, ker hoče veljati v vasi, da je vino drago prodal, da ga ni «zavrgel».

Vina ne smemo zametavati, skušati moramo, da izvlečemo iz njega čimveč moremo. Vendar pa zavedajmo se, da s pretiranimi cenami nič ne dosežemo, ampak se samo osmešimo. Ako mislimo vino prodati, moramo zahtevati dnevne cene, ne pa za mnogo odstotkov višjih. Čimprej vino prodamo, temboljše je. Doseči pa moramo to, da bomo zopet prodajali mošt. Letos je bila prilika, a je nismo izrabili.

Motno vino.

Letos je zelo mnogo motnih vin, posebno belih. Vzrok tiči v slabem grozdju, ki je bilo segnito ali pa nezrelo.

Ako vsebujejo taka vina že dovolj zveplene sokislne, jim zvepla (tudi ne metabisulfita) ne smemo dodajati, ubrati moramo drugo pot.

Poskusimo lahko s taninom, katerega vzamemo 15 gramov na hl. Najprej raztopimo tanin v žganju, potem pa raztopino zlijemo v sod. Ko je to delo opravljeno, pustimo skozi nekaj dni vsa okna in vrata kleti odprta, tako da pride v klet mraz, ki deluje čistilno.

Ako se kljub temu vino ne užisti, ga moramo čistiti.

Dunajska poštna hranilnica.

Kakor znano, je deloval dunajski poštnohranilni urad po celem ozemlju bivše avstro-ogrske monarhije.

Člen 215. pogodbe v St. Germainu je določal, da se ima imovina poštna hranilnice razdeliti na podlagi sporazuma med nasledstvenimi državami in sicer tako, da se zagotovi najboljša in najpravičnejša razdelitev.

Na podlagi tega člena je bil dne 6. marca 1922. sklenjen dogovor, po katerem prevzamejo nasledstvene države vse vloge pri svojih zavodih. Toda ta dogovor je ratificirala odobrila samo Avstrija.

Zato so se začela nova pogajanja v mesecu decembru lanskega leta v Rimu in dovedla do zaključitve takozvani «Accord additionel» dodatni sporazum ki je bil dne 19. februarja t. l. v Rimu podpisan.

Na podlagi tega dodatnega dogovora bodo dobile nasledstvene države namesto zunanjih terjatev obračunske oblige, ki grede poštni hranilnici na osnovi zakona z dne 16. julija leta 1921. in odgovarjajočo odškodnino. Poleg tega so olajšali tudi tehnično izvedbo dogovora iz leta 1922.

Pričakovati je, da bodo vse udeležene države dogovor iz l. 1922. in dodatni dogovor sedaj odobrile.

Poreški zavod za zemljiški kredit bo razpuščen. To je bil stari istrski deželni zavod za zemljiška posojila. Vsled novih razmer, v katere smo prišli, prevzame vso pravico do hipotekarnih posojil «Benečanski zavod za zemljiški kredit» s sedežem v Veroni. Ta novi zavod bo deloval v Istri potom Mestne hranilnice v Poli (Civica Cassa di Risparmio di Pola). Stari poreški zavod bo začasno deloval kot agencija, dokler se popolnoma ne razpusti. Tako je zopet Istra izgubila nekaj svojega na korist tujih kapitalistov.

Gene po Istri. Črno vino: Izola 150, Koper 170, Buzet 120. Belo vino: Izola 120, Vizinada 80—100, Koper 160, Buzet 115. Olje 8.50—10. Seno 15—35. Jančki 50—70 glava. Ovce 120—160. Prašiči za rejo 100—150. Jajca 40—50 stot. komad.

Po čem je lira?

Dne 10. marca si dal ali dobil:
za 100 dinarjev — 39.25 L.
za 100 š. kron — 72.70 L.
za 100 fr. frankov 125.25 L.
za 100 avstr. kron — 3.40 st.
za 1 dolar — 24.40 L.
za 1 funt — 116.60 L.

BELEŽKE.

Edinost in Bočini. Tržaška tetka je lagala, da smo mi priporočali tega advokata. Mi nikdar nismo priporočali nobenega advokata, ne Wilfana, ne Slavika, ne Bočinija, saj vemo, da kmetje dobro poznajo, kako se za podpis pri takih gospodih plačajo stotaki in tisočaki. Bočini si je v Gorici naredil milijone, o tem smo že davno pisali in zadnjič smo omenili, da bo ta gospod ustanovil po deželi urade, kakor ima v Trstu svoj urad Slavik in Wilfan, prvi via Filzi, drugi via XXX Ottobre.

Vsem sorodnikom, prijateljem in znanecem naznanjamo pretužno vest, da je naša dobra krušna mati, teta in sestra

«NOVA DOBA»

dne 5. marca 1925. ob 6 uri zvečer mirno v gospodu zaspala. Namesto cvetja prosil se tihega samozalja.

Zaljubljeni ostali:

Vinko Bandelj, Dr. Jasnič, Armando d'Ottone in njegov bodoči zet Stifilgoj ter Peternel, v imenu vseh sorodnikov in prijateljev.

Videm-Gorica-Trst, 6. marca 1925.

Blazeni centralizem. Te dni je imel videmski deželni odbor svojo sejo. Med drugim je razpravljala tudi o predlogu furlanske občine Praviddomini, da si za občinskega slugo kupi — kolo. In odbor je nakup bicikla odobril. Tako se vrši uprava pod centralizmom!

ZANIMIVOSTI.

Kaj Zagreb pojè?

Zagreb je za eno tretjino Trsta, pojel pa je v vsem lanskem letu 19.000 goved, 61.000 prašičev, 45.000 telet.

Planinci in planine.

V lanskem letu je bilo na Triglavskem pogorju 13.696 oseb, na Kamniških planinah 13.086, na Karavankah pa 9048 hribolazcev.

Razorožitev na Holandskem.

Socialisti so predložili parlamentu predlog za razorožitev Holandske. Holandska naj bi obdržala pod orožjem le kakih 30.000 mož kot policijske čete. Nekaj mornariških čet bodo obdržali za kolonije.

Poslano *)

Gospodom pri «Edinosti»!

V «Edinosti» z dne 8. marca sem bral odstavek, ki se me tiče. Gotov sem, da se bo vsak razumen človek smejal temu, kar je bilo napisano o meni brez prave podlage in zgolj iz političnih namenov: smatram pa za svojo dolžnost, izjaviti odločno in izrecno, da nobena oseba od «Malega lista» ni prejela od mene kakega plačila, prvič, ker jaz ne kupujem ljudskih uslug, drugič, ker menim, da pri «Malem listu» ni ljudi, ki bi se dali kupovati. Kar se pa tiče «Edinosti», bo na pristojnem mestu odgovarjala za pogrde in obrekovanje, iznešeno proti meni.

Adv. Karel Boccini.

*) Za spise pod tem naslovom odgovarja uredništvo samo toliko, kolikor določa zakon.

ALOJZI POVH

URAR IN ZLATAR

piazza Garibaldi 2, I. n. Tel. 3-29

Lastna tovarna in delavnica. Prodaja, kupuje, popravlja vsakovrstne predmete. — Korist vsakega je, da se prepriča o cenah.

Zobozdravniški ambulatorij

Zobotehnik

Miljutin Godina

Via Genova št. 13 prvo nad.

TRST

od 9-1, od 3-7

ob nedeljah od 10-12

Dr. A. Grusovin

v Gorici: Piazza Vittoria (Travnik) v hiši Paternoll 21

Specijalist za kožne in spolne bolezni ter negovanje kože, perfekcioniran na dunajskih klinikah.

prejema od 9-12 in od 3-7 pop.

Knjigarna in papirnica

J. ŠTOKA-TRST

Via Milano 37

se priporoča sl. občinstvu v mestu in na deželi, župnim, občinskim in šolskim uradom, pisarnam, obrtnikom, trgovcem in zasebnikom.

— Lastna knjigovoznica. —

Založba Vedeža, Kleinmayerjeve ital.-slov. slovnice, slov.-italijanskega in ital.-slovenskega slovarja. — Ima v zalogi vse najnovejše slov. knjige.

Kaj nam z dežele pišejo

SKOPLJE.

Mi Škofelci imamo dosti deklet ubogih pa tudi bogatih, pridnih in lenobnih. Toda ta pust je bil zanje nesreča. Nobena se ni poročila. Pa krive so si tega same, ker se drže preveč ponosno. Domači fantje niso zanje. Naša dekleta mislijo, da pridejo gospodje iz Pariza ponje, toda tisti niti ne vedo za Škoflje. Tako staršem poleg davkov in draginje se njihove hčere delajo sive lase.

POVIR.

Pred vojsko so se bile pri naš z do-dobra opustile stare ajdovske navade. Tako n. pr. je bila navada, da se je vsaka pogodba, če je imela količkaj stika z občinskimi zadevami, morala sklepati v gostilni pri vinu, drugače ni bila veljavna. Druga taka navada je bila, da so se za pust našemili in šli po hišah nabirat jajc. Pred kakimi 10 leti se je ta neumnost ustavila, sedaj pa spet sili na dan. Našemili so se že, le jajc si niso upali iti pobirat, ker je bilo prepovedano. Zato se je ponudil županov sin, da bo on šel s kosaro naokrog, češ kdo meni kaj more, jaz sem županov. V časih so šle seme po dve, letos, ko je bila prepoved, pa kar po pet.

CEROVO v Brdih.

V naši vasi smo imeli «krišcajt», da se ni smelo po 6. uri zvečer po krčman piti. V sredo pred pustom smo srečno prestali to «strafengo», kar je prav prišlo našemu Ninotu. Pustno norenje se je vršilo na debelenco in na pust v dvorani g. Kumarja. Nino je najel muziko, ki je zvabila na pustni davek nekatere za 5 do 10 lir, «te bolj kšajt» tudi za 30 lir, samo da so «šliknili» svoj «solo». Pustni vijak je res dobro deloval, toda le za... Videli smo plesati snoparje, komuniste in narodne in vse kar leze in gre. V sredo so pokopali pusta s klobasami, z vinom itd. vse na račun buteljnov, kakor je zinil dični Nino. Pred vojno je zupanstvo stalo na stališču, da je mladim in zdravim tudi za pust prepovedano «fehtati». Toda po vojni, ko je manj davkov, smo zopet dodali pustni davek, ki so ga butci nabirali po hišah in znašali na en kup... Le tako naprej, da pridemo do «zlate zvezde srečnih dni». Hrvat bi rekel na vse to: Bože pomiluj!

SMIHEL.

Pri nas je razvalina starega gradu, okoli katerega se je že mnogo trudil J. Pepec, ko je iskal in tudi našel več starinskih reči. Za delo je bil plačan od glavarstva in je moral tudi tam izročiti vse najdene reči. Dasi je ubožen, sedaj sam dalje preiskuje. Sreča mu je bila mila. Precej daleč v gozdu je velika skala, tam se je zemlja malo vdrla, tako da se je prikazala mala duplina. Mož je potem še kopal in zlezal v jamo. Dognal je, da je bil to podzemeljski izhod iz gradu, kar dosedaj ni bilo znano. Prisedši do konca hodnika, je našel precej obširno sobo, notri pa razne starinske stvari in dragocenosti. Zanimivo je zlasti to, da je bilo vmes zlato tele, velikanska vrednost.

Sporočamo v svet tudi veselo novico, da se je vrnil iz Rusije naš domačin Pintar.

KLENIK na Pivki.

Treba, da se po tolikem času oglasi-mo tudi mi. Naši solareki so dobili novega učitelja italjansčine iz daljne Sicilije. Ta oseba se čudno vede in čudno poučuje naše otroke, tako da se mu otroci iz višjih odelkov, kateri ga ne razumejo, kar v obraz smejejo, in ga prav malo obračunajo tako da ga niti ne pozdravijo. V šoli kadi in daje otrokom slab zgled. Prigodilo se je tudi, da je parkrat prisel v solo neki oficir. Enkrat ga je celo postavil na mesto gospodične učiteljice v višjem oddelku. Razume se, da so otroci strmeli. Mislili

so, da jih bode on tudi podučeval. Gospodje pri oblastvih, pazite kako se podučujejo naši otroci, če hočete da bodo enkrat dobri člani družbe in dobri državljani. Zelo žalostno je, da naša odrasla mladina nima družega društva kot da po gostilnah pijančuje ter pijana po vaseh razgraja. Kaj pa bode z našimi malimi, ako že v prvih letih nimajo prave šole.

Sedaj smo obhajali pri nas misijon; dal Bog, da bi se naša mladina poboljšala ter hodila po pravi poti.

DOLINA.

Ne mislite, g. urednik, da vam bom pisal o napredku našega društva. Saj se ne vemo ne, ali živi ali ne. Od konca vojne niso vprizorili, če se ne motim, niti ene veselice. Zato pa smo imeli za pust kar dvojne godce, ene pri Lukatu in ene pri J. Pangercu. Res lep napredek. Trojne bi morali imeti, saj je denarja dosti in pust je samo enkrat na leto, pravijo naša vrla dekleta.

S KRASA.

Pustni praznik so vse kraške prismo-de slovesno praznovali. Na pepelnico so se iz raznih občin zbirali in se šli v Dutovljah. Dolga procesija se je vlekla, pusta so vozili s par voli, Lipe Grgurjev iz Krajne vasi pa je nosil križ. Drugi so nosili sveče. Sploh so storili, kar so le mogli, da bi bolj osmegili svete reči. Najbolj so noreli Krajničani. Naredili so ta dan pot iz Krajne vasi v Dutovlje, iz Dutovlj čez Skopo v Koprivo in potem zopet v Skopo in nazaj v Krajno vas. Pametni ljudje so se zgrajžali nad čezmernim norenjem pijanih buteljnov.

IZ DOLINE.

Mnoge žene iz naše vasi in iz so-sednjih vasi gredo ob pondeljkih v Trst s čistim perilom in se vračajo domov z umazanim. Zadnji pondeljek popoldne je bilo zelo slabo vreme: sneg z burjo in cesta polna snežene, brozge. Zato so mislile perice in tudi ostali doma so bili prepričani, da bo ta dan naša korijera vozila večkrat, saj bi bilo to v njen dobiček; a ni bilo usmiljenja, korijera je odpeljala kakor po navadi samo dvakrat v Dolino. Vboge perice so pa morale v največjem blatu in najhujšem sneženem metezu tavati domov.

Vprašamo vas, g. komisar, se je li to zgodilo z vašo vednostjo, na vaš ukaz, ali je šofer ravnal po svoji lastni volji? Saj je korijera vendar naša, kupljena z našimi težko plačanimi občinskimi davki — če je sploh plačana. Zakaj pa imamo korijero, če se je ne moremo posluževati, ko je najbolj potreba? Če bi bil vi, g. komisar, pravega, demokratičnega duha, bi bil napregel tudi vaš avtomobil in pomagal našim ženam in hčeram v hudi sili; s tem bi storil veliko delo ljubezni do bližnjega, in vsi bi vam bili zelo hvaležni. Zakaj naše ljudstvo je se vedno plemenito in zna izkazati hvaležnost vsakemu, ki to hvaležnost zasluži, brez razlike narodnosti. Kdor pa hoče le ukazovati in strahovati, ta naj se ne čudi, ako je ljudstvo mrzlo in tuje do njega. Menda ste razumeli!

SKOCIJAN pri Divači.

V našem kraju se vedno bolj veselo gibljemo. Kljub zimi v naravi, čutimo v sebi pomlad in mladost, saj imamo v svoji sredi društvo, ki nas oživlja in nam donša vedno sveže življenjske sokove.

Na pustni torek smo želi prve sadove svojega truda. Imeli smo prvo društveno prireditve. Na programu so bile sledeče točke: Deklamacije, pevski nastop, igrokaz, «Blaga duša». Z izidom prireditve smo bili vsi prav zadovoljni. Ob ti priliki se je tudi nekaj nabralo za društveno blagajno. Petje nas uči dvakrat na teden g. Rijavec iz Divače, za kar smo mu iskreno hvaležni. Knjižni-

ca steje dosedaj 130 knjig, a se mora na vsak način še pomnožiti, ker člani jih radi čitajo. Sicer v društvenem oziru ni še vse v redu, a upamo, da se bomo s časom izpopolnili sebi in narodu v korist.

IZ GODOVIČA.

Dragi Mali list! Do letos smo te le malo poznali, od sedaj naprej pa se hočemo bolj seznaniti s teboj. Precej naročnikov iz naše vasi priča, da si nam dobrodošel. Naša vas je najzadnja na zasadenem ozemlju ob jugoslovanski meji. Toda to nas ne moti; da je pa zadnja v napredku za dobro, to je veliko hujše. Naš g. župnik se mnogo trudi z lepimi vzpodbudnimi pridigami, toda vspeha je le malo.

Pred dvema letoma so ustanovili Izobraževalno društvo. Vsi skoraj brez izjeme smo pohiteli tja, da smo prispevali po svojih močeh. Neka oseba pa, ki jo je to bodlo v oči, je opozorila neke višje, češ da se izposojujejo le slovanske knjige in časopisi. Kaj bomo pa čitali, če ne to, kar razumemo. Društvo je menda zaspalo, a g. župnik nam vsemo posojujejo svoje lastne knjige.

V decembru minolega leta se je tu dogodil pretrestljiv slučaj. Brat, ki je komaj odslužil vojake, je postal tekmeč oženjenemu bratu v domači hiši. Ko ta poslednji ni mogel več prenašati sramote in žalosti, je javil oblastvom, pa nihče se ni zganil. Ničvredna žena, mati štiri-rih otrok, se je polastila mlajšega. Če je njen mož le zinil besedo, sta ga pretepla. Potem ni čuda, če je ubogi mož obupal in se obesil pred hišo na drevesu.

TUBLJE.

V dvajsetem letu starosti je zapustil svet naš prijatelj Tonček. Po dolgi in mučni boleznii je izdihnil dušo dne 24. februarja. Bil je ravno pustni dan, a tubeljski mladini ni bilo za ples in zabavo. Delali smo družbo našemu dragemu Tončku do zadnjega. Nabrali smo mu cvetic toliko, da smo jih morali peljati. Vsa vas ga je spremljala na zadnji poti in herpeljska godba mu je svirala žalne koračnice. V farni cerkvi v Brezovici je bila peta črna maša, na pokopališču pa so cerkvene pevke zapele nagrobnico. Bodi vsem izrecena zahvala, našemu Tončku pa Bog daj večni mir in luč nebeško. — Trubeljska mladina.

Naša pošta.

S. V. D. Nismo mogli vstreti.
K. M. Sedlo. Obrnite se na urad «Pol-društva Edinost» v Gorici, via Mameli 5.

STAB. TIP. S. SPAZZAL - TRIESTE.

Privatna klinika

D. Cicero

v Postojni

izvršujejo se vse kirur-gične in notranje operacije

vsa električna zdravljenja
Žarki X.

MALI OGLASI

VELIKA ZALOGA papirja, papirnatih vrečic. Uvoz in izvoz na vse kraje. Po ugodnih cenah. Tvrška Gastone Dolinar, Trst — Via Ugo Polonio 5.

POŠTEN MLADENIČ blagega značaja, sin kmečkih staršev, izveden v vseh kmetijskih rečeh, sedaj v državni službi, želi pristopiti na kako kmetijo s primernimi pogoji kot zet ali poslovljenec. — Ponudbe naj se posljejo na naslov «Malega lista».

PRODAM harmoniko znamka «Triestina» še popolnoma v dobrem stanu. — Cena po dogovoru. — Trampuz Karol, Kostanjevica 57, p. Komen.

IŠČEM službe cerkovnika, zraven bi lahko opravljal kako pisarniško delo. V obeh strokah imam večletno prakso in želim premeniti službo. Naslov pri upravi.

ŽELIM vstopiti v službo v kako trgovino, najbolje kje na deželi. Naslov pri upravnstvu.

Slovenskemu in hrvaškemu narodu javljamo tužno vest, da je naš član

Dr. Anton Gregorčič,

profesor bogoslovja, bivši državni poslanec, goriški deželni odbornik itd.

dne 7. marca udano v Gospodu zaključil svoje za narod plodovito življenje.

Bog sam mu bodi večno plačilo, narod pa naj mu ohrani nevenljiv spomin.

Odbor političnega društva
„Edinosti“ v Gorici.

Zobotehnični ambulatorij Egidij-a Schifflin-a

Trst, Via Settefontane št. 6, I. nadstr.

: je odprt nadalje kakor doslej :